

บทคัดย่อ

จากภาพลักษณ์เก่าของกวีนิพนธ์ซึ่งเป็นเพียงภาษาแห่งลีลาโวหารอันไพเราะเฉกเช่นเครื่องประดับที่ไร้ซึ่งความหมายแท้จริงใด ๆ ที่จะทำให้เห็นวากวีนิพนธ์เป็นภาษาแห่งความเป็นตัวตนแห่งมนุษย์ (l'Être) กวีนิพนธ์ร่วมสมัยซึ่งสืบทอดเจตนารมณ์ของกวีแห่ง“ความสมัยใหม่” (la modernité) หลายคนของครึ่งหลังแห่งศตวรรษที่ 19 ได้แสดงความเป็นขอบด้วยวิธีและวิถีทางที่ต่างกันไป เพื่อต่อต้านต้านทานและเรียกร้องการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงความเป็นกวีนิพนธ์ เพื่อเรียกร้องความเป็นกวีนิพนธ์ที่แท้จริง กวีนิพนธ์ที่จะทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างมนุษย์ โลกเบื้องหน้า และภาษา และบทกวีจะเป็นเช่นบุคลิกลักษณะเฉพาะของกวีแต่ละคนในความพยายามที่จะพูดถึงความเป็นมนุษย์และประสบการณ์ชีวิตของตนในความสัมพันธ์แบบไตรภาคีคือ ตัวบุคคล (Sujet) โลกปัจจุบัน และภาษาที่ได้ขีดดูความสกรกที่ให้ได้เพียงภาพลวงตาแห่งความหมายออกไปจนหมดสิ้นแล้ว ในแง่มุมนี้กวีนิพนธ์จะมีลักษณะแห่งการต่อต้านกวีนิพนธ์ กวีนิพนธ์ที่เป็นเพียงฉันทลักษณ์แต่ไร้ซึ่งความหมายแห่งความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง มนุษย์ที่อยู่กับความไม่แน่ใจ ความสงสัย ความวิตกกังวลในโลกที่ไร้หลักประกันหรือความมั่นคงใด ๆ กับการดำรงอยู่ของชีวิต โลกที่เต็มไปด้วยภาษาที่ถูกฉาบเคลือบด้วยอุดมการณ์ อุดมคติ และภาพลวงตาทั้งหมด โลกที่ไร้ซึ่งความหมายใด ๆ แห่งคำพูด เพราะภาษามีอาจสื่อบอกความเป็นมนุษย์ที่แท้จริงได้อีกต่อไป กวีนิพนธ์ฝรั่งเศสร่วมสมัยยืนยันการเป็นคำพูดแห่งการพินิจพิเคราะห์ (la réflexivité) คำพูดที่ไฝ่ฝันจะต้านทานความแปลกแยก (l'aliénation) ที่สังคมและโลกแห่งค่านิยม โลกแห่งความจอมปลอมพยายามมอมเมามนุษย์ กวีคงมีอาจเป็นอะไรได้นอกจากมนุษย์เดินดินธรรมดา ๆ คนหนึ่งที่แสวงหาคำตอบให้กับคำถาม 3 ประการที่ยังไม่มีผู้ใดหาคำตอบได้ : เรามาจากไหน? เราเป็นอะไร? เราจะไปไหน?

ความเป็นพลังทางปัญญาของกวีนิพนธ์ฝรั่งเศสร่วมสมัยอยู่ที่การเป็นกวีนิพนธ์แห่งการแสวงหา ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาคำหมายให้กับการดำรงชีวิตในความสัมพันธ์กับโลกและภาษา ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหารูปแบบของภูมิปัญญาเพื่อแสดงศิลปะและสุนทรียะแห่งภาษาวรรณศิลป์ ไม่ว่าจะแสวงหาการมีส่วนร่วมเป็นปากเป็นเสียงให้กับมนุษยชาติ หรือการมีสำนักอันเข้มขันรุนแรงถึงบทบาทและหน้าที่ของกวีนิพนธ์ในความเป็นกวีนิพนธ์ในความเป็นภาษาที่มีได้อยู่ในกฎเกณฑ์เงื่อนไขและ Convention ของโลกแห่งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มนุษย์สื่อสารกันด้วยภาษาแห่งข้อมูลข่าวสาร ที่มุ่งเฉพาะความเป็นประโยชน์และตัวเลขแต่ขาดซึ่งความหมายแห่งอารมณ์ความรู้สึกและความเป็นปัจเจกชน กวีนิพนธ์คงมีอาจเป็นสิ่งอื่นใดได้นอกจากพลังความคิดที่เคลื่อนไหวไปตามจังหวะอารมณ์ความรู้สึกอันละเอียดอ่อนและการพินิจพิเคราะห์ในเรื่องชีวิต โลก และภาษาของกวี นักคิดนั่นเอง

Résumé

Contre sa vieille image selon laquelle la poésie n'était qu'une rhétorique décorative dénuée de sens qui soit apte à montrer que la poésie est le langage de l'être, la poésie contemporaine, qui poursuit la lignée des poètes de la modernité de la deuxième moitié du XIXe siècle, se révolte pour réclamer "la révolution du langage poétique" et pour arriver à la poésie authentique, celle qui dit la relation étroite entre l'homme, le monde et le langage. Le poème sera l'identité propre de chaque poète dans ses efforts de dire l'être et ses expériences de cette trinité : le sujet, le monde présent et le langage décrassé de toute illusion de sens. D'où la poésie contre la poésie, celle de la prosodie où ne trouve pas de place l'homme assailli d'incertitude, de doute et d'inquiétude du monde en manque d'assises, monde du faux langage ou du langage de l'idéologie, monde dont le parler ne dit plus l'homme. La poésie contemporaine est le langage de la réflexivité, parole qui vise à résister à l'aliénation incombée par la société et ses valeurs. Le poète ne pourrait être que cet homme ordinaire, le passant en quête de sens et de la réponse introuvable : D'où venons-nous? Que sommes-nous? Où allons-nous?

En nous référant à la définition de la poésie comme force intellectuelle et spirituelle, c'est-à-dire "pensée et savoir qui mènent à l'entendement profond de l'homme et du monde, et qui, en même temps, éveille l'esprit et la conscience pour maintenir ce que l'humanité et le monde ont de bon", nous constatons que la force intellectuelle et spirituelle de la poésie contemporaine française réside dans cette poésie de recherche, que ce soit la recherche "poétique" qui vise le sens de l'existence dans son rapport avec le monde et la langue, que ce soit la recherche esthétique qui convoite les formes intellectualistes, que ce soit la recherche de la morale qui plaide la cause de l'humanité ou la prise de conscience professionnelle qui défend la poésie en tant que parole poétique irréductible à la seule fonction de communication, la poésie ne pourrait être autre chose que la force de la pensée qui se meut par réflexion et sensibilité du poète aux prises avec le monde et le langage.